

EDIBOT ERERIMBOT

Genesis 1:1-25

AKPA IBUOT UKPEP-ŊKPO

Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Ke eritōñ Abasi okobot enyōñ ye isōñ” (Genesis 1:1).

Ke Eritōñ

Abasi oduñ ke Heaven Esie ke nsinsi, mme udim enyōñ etuak ibuot enyuñ eteñe enyuñ ekwọ kpukpru ini ekanare ebekpo Esie. Edi Abasi ke anana utit ima Esie, okoyom ndisana owo emi Enye ekemede ndiñwaña ima Esie nnọ.

Akpa, Enye ekenyene ndinam ererimbot nnọ mme owo ndiduñ. “Ke eritōñ Abasi okobot enyōñ ye isōñ.” Ŋkpo ikoduhe ndida mbot enye. Abasi eketiñ ikọ, ndien enye odu. Mbon mbufiok enọ nnyin ediwak ukpep-ŋkpo ebaña nte mmọ ekere de ete ererimbot ọkọtọñ, edi mme ekikere mmọ efon esisit ekan eke mme okpono ndem emi enọde idiok ekikere ete ke ererimbot oto ọwọrọ ke nsen. Mmọ iketiñke ebiet emi nsen oro okotode. Ekeme ndidi afo omokut ndise Atlas ye ererimbot ke afara esie. Nduuk owo enim ke akpanikọ ete ke akwa anyan owo okodu emi okobiomde ererimbot ke afara esie. Nnyin ikere ite ke utọ ekikere oro edi ndisime, edi ŋkpo efen ekededi emi mikemke ye ikọ Abasi edi ndisime ŋko. “Ndisime owo ọdọhọ ke esit esie, ete, Abasi iduhe” (Psalm 14:1). Akananam baba owo kiet ikemeke ndiwut nte edi akpanikọ, idinyuñ ikemeke ndiwut ete ererimbot ọkọwọrọ odu ke usuñ efen ekededi akan se Ŋwed Abasi ekpepe.

Nso uboñ odu ke mme ŋkpri ikọ oro: “Ke eritōñ Abasi okobot enyōñ ye isōñ.” Nso utọ akakan Abasi ke inyene ndikpono! Okposuk edi etiede nte ŋkpo eke mikemekekeme nditibe, nte ke ekpekeme ndibot ererimbot nto ŋkpo eke miduhe, nnyin emi idide nditọ Abasi imonim ke akpanikọ, ndien enyuñ ediōñ nnyin koro inimde ke akpanikọ. “Oto mbuotidem nnyin inim ite, ekeda ikọ-inua Abasi ebọt ererimbot; ntem ke ikadaha mme ŋkpo eke ewọrọde ewut idem ibot se ekutde ke emi” (Mme Hebrew 11:3). Nnyin idi mme enyene idaresit emi idiōñde inyuñ inimde Abasi ke akpanikọ. Ererimbot, ikemeke ndida se enye okotde ete ifiok, ŋkut Abasi.

Akpa, Abasi eketiñ ikọ ndien enyōñ ye isōñ ewọrọ edu iñwañ-iñwañ nte akamba ŋkpo emi okodibede ke ekim. Ndien Enye ọkọtọñ ndisioño ŋkpo nnim ke nde ke nde nto ke ŋkpo emi ekedide ikpikpu. Abasi okototim ekere onyuñ anam kpukpru emi ọnọ fi ye ami.

Akpa Usen

Ke akpa usen Abasi akanam uñwana. Utin, ọfiōñ mme ntanta-ọfiōñ ikoduhe, edi ke esiode mmọ efep, Abasi ama ekeme ndinam uñwana, koro Enye edide uñwana. Jesus ọkọdọhọ, “Ami ndi uñwana ererimbot” (John 8:12). “Ata uñwana emi anamde enyin añwaña kpukpru owo okododuk ke ererimbot” (John 1:9).

Uñwana kpukpru ini esidi idiōñ idorenyin. Mme prophet emi ekebemde iso etiñ ebaña edidi Jesus ekedọhọ ete ke editie nte usiere obufa usen. “Ndien utin edinen ido asiaha ọnọ mmọ; se inamde itoñ uwem ọsọñ onyuñ odu enye ke mba;” (Malachi 4:2). Etiñ ebaña edinyaña ukpoñ nsio ke idiok-ŋkpo nte ediwọrọ ke ekim nduk ke uñwana: “Edi mbufo edi ubon eke emekde, edi mme oku edidem, edi edisana obio, edi ikot eke Abasi onimde ọnọ Idem Esie, man mbufo eka ekataña mme utibe erinam Esie, emi okokotde mbufo osio ke ekim esin ke utibe uñwana Esie;” (1 Peter 2:9). “Ntem edieke owo odude ke Christ, ema ebọt enye obufa” (2 Ŋwed Corinth 5:17). Enye edi se Abasi obotde obufa, onyuñ abat enye ke nsōñ urua akan edibot ererimbot.

Abasi okut uñwana, ete ke ọfon. Se nte uñwana edide akpan ŋkpo! Iwakke mme ŋkpo emi ekemede ndikori ke uñwana miduhe. Abasi ke akwa ima Esie ọnọ nnyin uñwana man inyene nsōñidem ye idaresit.

Abasi adianare uñwana ye ekim onyuñ okot uñwana ete Uwemeyo, onyuñ okot ekim ete Okoneyo. “Ndien mbubreyo ye usenubok edi akpa usen.” Emi ekedi ibat nkanika (hour) 24, ukem nte mme usen nnyin edide.

Ọyọhọ Usen Iba Ye Ọyọhọ Usen Ita

Ke ọyọhọ usen iba, Abasi anam enyōñ, ediye ikpa-enyōñ emi nnyin ikutde emi abaharede mmōñ emi odude ke idak ikpa-enyōñ ye mmōñ emi odorode ke ikpa-enyōñ. Mmōñ ọkọfiọrọ ke ofuri iso isōñ, ntem ke ọyọhọ usen ita Abasi anam mmōñ oboho ke mme ebedeñ emi edide mme akpa, ndien edisat isōñ ọwọrọ ana. Edi akpa Pacific, emi okponde akan kpukpru akpa, ubom esie onyuñ edide itiat 7,000, akananam mmōñ esie ibebe mme

adaña esie. Ke ediwak itie mme esuk edi ke ukem idaha ye mmõñ, ñkpõ iduhe ndiberi mmõñ, ibõhõke nte Abasi okonimde adaña onyũ òdõhõ ete: “Mi ke afo edisim, edi ubehe do: ndien mi ke edinyũ enim adaña enõ iseri odu fo” (Job 38:11). Ntre ke mme tõsin isua tõñõ nte Abasi okobot mme akpa, mme mbufut mmõ esuk ewere ke ukem esuk oro. Mbahare iba ke itie ita ke ofuri ererimbot õyõhõ ye mmõñ, ndien õyõhõ itie ita edi edisat isõñ. Mbon mbufiõk etiñ enõ nnyin ete oro edi-ukem ukem nte enyenede ndidi man inyene uwem ye eti ofum ndinõ nsõñidem. Abasi akanam enye ntre, onyũ okut ete ke õfõn.

Idaha emi edisat isõñ odu, ndien Abasi enyene ebiet emi Enye õtõde mme eto, flawa ye mme ikõñ eke ediade. Enye ikenyeneke ndifuñ isõñ, ntõ mkpasip ndien etie ebet man ekõri. Enye okonyũ òdõhõ ete: “Yak isõñ otibe mbiet, ikõñ eke asiahade mkpasip, eto mfri eke õñwumde mfri ke oruk esiemõ, eke mkpasip esiemõ odude enye ke esit, ke isõñ: ndien edi ntre” (Genesis 1:11). Ke ini Abasi etiñde ikõ ndien eto edu, mmõ ema enyene uwem enyũ ekeme nditõt. Nnyin ke isuk idadia mme apple, peaches, cabbage ye turnips ye mme mfri eken ye ikõñ emi etode akpa eto emi Abasi eketiñde ikõ man edu. Abasi ama òdõhõ ete kiet kiet eyedi ke oruk esiemõ.

Abasi ese kpukpru ndiye ñkpri ye ikpõ eto emi eyõhõde ke ererimbot idaha emi, emi Enye akanamde õnõ owo onyũ okut ete efõn.

Ini efen afo adiade akamba ubak nnañi (ndise) mme usan strawberries, mme inem-inem mfri ye ikõñ efen onyũ okopde inem, kere ete ke Abasi akanam enye saña-saña õnõ fi ndikop inem ke esit. Enye ama õfiõk ete usen kiet afo eyemana, ndien Enye okoyom fi enyene inemesit ke mme ñkpõ emi Enye akanamde õnõ fi.

Eyarade Ubõñ Abasi Ke Mme Heaven

Ke õyõhõ usen inañ Abasi anam utin, õfiõñ ye udim mme ntanta-õfiõñ man edi mme andinõ uñwana. Utin ekenyene ndikara uwemeyo, ndien õfiõñ ye ntanta-õfiõñ ekara okoneyo. Nso utõ odudu ye idaresit ke inyene ito uñwana utin; ndien õfiõñ ye ntanta-õfiõñ eye didie ke okoneyo! David, ewet Psalm õkõkwõ, “Mme heaven ke ebuk ubõñ Abasi, ikpa-enyõñ onyũ etiñ se ubõk esie anamde” (Psalm 19:1). Job etiñ õnõ nnyin nte ntanta-õfiõñ usen-ubõk ekekõde õtõ kiet ke ini ekebotde ñkpõ.

Utin ye õfiõñ ekeda enõ mme idiõñõ ye mme ini. Nte utin õniõñde õkpõñ ererimbot ye nte ererimbot etiede esin inyene ndaeyo ye ini etuep. Ke ñkañ enyõñ-enyõñ ererimbot nnyin, imenyene ndaeyo ke õfiõñ June, July ye August. Ke ñkañ usuk-usuk, ukem õfiõñ emi edi ini etuep. Ke ufõt-ufõt ererimbot, nte mme usen etiede ekpere ndidi ukem-ukem kpukpru isua. Abasi õkõdõhõ ete: “Adaña ofuri ini eke isõñ ododu, utõ, ye ukpeñe, ye tuep ye eyo, ye ndaeyo ye ukwõ, ye uwemeyo ye okoneyo iditreke” (Genesis 8:22).

Mme Unam Emi Ekebotde

Idaha emi enam ererimbot ema man eduñ ke esit. Abasi õkõtõñõ ye mme ñkpri odu-uwem ñkpõ, anam iyak ye mme inuen. Abasi anam mme ñkpri-ñkpri unam mmõñ, iyak ye mme ikpõ isõnsi ete eduñõ ke akpa. Ke mme akwa akpa ediwak nsio-nsio iyak emi akananam nnyin mikwe edu, edi ediwak edu emi nnyin idade inam udia. Abasi akanam mme inuen eduñ ke isõñ enyũ efe ke ikpa-enyõñ, ndien mmõ enyũ enyene nsio-nsio ikpõhidem. “Kpukpru obukidem idighe ukem-ukem obukidem; obukidem eke owo odu; obukidem eke unam onyũ odu; obukidem eke inuen onyũ odu;” (1 Ñwed Corinth 15:39). Abasi akanam mmõ kiet kiet ke oruk mmõ, ndien kiet ikpõhõkere oruk esie ikabare idi eken. Mme nsio-nsio oruk enañ mbakara, mule, ye mme uman enañ edu, edi akananam enañ mbakara ikabakere idi enañ, mme ebua ndikabare ndi enañ mbakara. Mbon nduñõre ke abaña unam ye eto ewet ediwak ñkpõ ke abaña mme odu uwem ñkpõ, enõ nsio-nsio ekikere ebaña nte owo õkõtõñõde ke eyen ikwõt, mme ebõk, edi baba owo kiet akananam ikemeke ndiwut nte owo akananam edide ñkpõ ekededi kebede owo, mbak ekpedõhõ ete eyen-ikwõt. Abasi akanam kpukpru unam, kpukpru iyak ye inuen kiet kiet ke oruk esie, ndien mmõ esuk edi eke oruk mmõ tutu mfin.

Ke ini Abasi akanamde kpukpru nsio-nsio oruk ndiye ye nti inuen ye iyak, Enye ama okut ete ke efõn. Enye õkõdõhõ mmõ ete etõt, man oto do enyene ekese mmõ ke kpukpru efak ererimbot. Ntem ke õyõhõ usen ition ekebe.

Õyõhõ Usen Itiokiet

Ke õyõhõ usen itiokiet, Abasi õkõdõhõ ete: “yak isõñ osioño unam eke edude uwem ke oruk mmõ, ufene, ye andinyõni, ye unam obot ke oruk mmõ,” ndien edi ntre. Ediwak mme utibe ñkpõ edu ke utom edibot mme ñkpri unam ukem-ukem nte edude ke mme ikpõ ekpe ye enin.

Mme akpa unam emi Abasi akanam oto ison, edi mmọ etot ke oruk mmọ inyuñ itoho aba ison.

Nso utọ ediye ererimbot ke ekedi ndien! Kpukpru usenubok utin ọworo ayama ke mme anwa ye una-ison. Mme unam ikot eta mbiet ke emem ke ikot, ke ini mme inuen enamde uyom nte mmọ efede ke enyon. Mme akpa mmọñ emi eyohode ye iyak, ewet sun-sun esuhore ke inyan. Mme ikpo unam mmọñ ye mme nkpri iyak ebre mbre otọ kiet ke udem inyan. Ndien emem Abasi akara mmọ kpukpru. Abasi akanam kpukpru emi nte itie idun onọ akpatre edibot nkpo Esie, kpa owo. Emi ekedi se Adam, akpa owo okokutde ke ini enye okokutde unwana akpa usen.

MME MBUME

- 1 Ererimbot akasaña didie odu? Nnyin isaña didie ifiok?
- 2 Nso ke Abasi akanam ke akpa usen?
- 3 Nso ke Abasi eketin kpukpru usen ke okurede utom edibot nkpo?
- 4 Nso edi ntak emi Abasi okobotde ererimbot?
- 5 Nso edi ntak emi mme akpa mibehe mme adana mmọ?
- 6 Nso nsio-nsio oruk obukidem edu?